

Consilierea în învățământul superior

„Consilierea reprezintă mai mult un domeniu al acțiunii eficiente decât al cunoașterii adevărate”

**Care sunt asociațiile dvs la tema:
„Consilierea în învățământul superior”**

- ce este?
- cine este implicat?
- ce condiții presupune?
- cum se realizează în universitate?
-

CUPRINS:

I. Diferențieri conceptuale: consiliere, psihoterapie,
intervenție de criză.

II. Tipuri și forme ale consilierii educaționale

III. Principiile consilierii

IV. Procesul consilierii

V. Metode și tehnici de consiliere

VI. Personalitatea consilierului

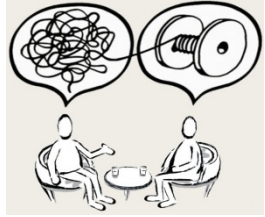
Vă provocăm la un demers de autoevaluare a cunoștințelor despre consilierea educațională.

Consilierea educațională:

SPE TA

Afirmație	Adevărat	Fals
Este o relație ce implică ascultarea		
Previne situațiile de criză, are un rol proactiv		
Este o formă confidențială de a oferi ajutor		
Este bazată pe principiul dezvoltării personale		
Presupune a-i ajuta pe alții să-și identifice și să-și clarifice problemele		
Se bazează pe o relație de prietenie		
Presupune grijă și sprijin părintesc		
Oferă sfaturi celor care au nevoie		
Înseamnă a judeca și găsi soluții la problemele altora		
Necesită să ai doar deprinderile și abilitățile de consiliere		

Dacă ați spus că doar primele cinci afirmații sunt adevărate, ne bucurăm!

I. Diferențieri conceptuale: consiliere, psihoterapie, intervenție de criză

- **J.Wallis** (1978) considera consilierea - un dialog în care o persoana ajută pe alta care are dificultăți semnificativ-importante.
- **F.Inskipp** și **H.John** (1984) arată ca sfătuirea (consilierea) este o cale de a relaționa și de a răspunde unei alte persoane astfel încât sfătuitul este ajutat să-și exploreze gândurile, emoțiile și comportamentul pentru a câștiga o înțelegere de sine mai clară și apoi a învăța să găsească și să utilizeze părțile sale mai tari (resursele) încât să se poată confrunta cu viața mai eficient luând decizii adecvate sau acționând corespunzător.
- Definiția Asociației Britanice de Sfătuire (1989) este — arată **C.Oancea** (2002): „sfătuirea este utilizarea cu abilitate și principialitate a relației pentru a favoriza cunoașterea de sine, autoacceptarea emoțională, maturizarea și dezvoltarea optimă a resurselor profesionale.

Dacă știința elaborează legi, tehnologia - reguli, arta - mesaje, iar religia — credințe, **consilierea** este știință, tehnologie, artă sau religie?

Știința pune la dispoziția consilierii teoriile și legitățile psihologice, pedagogice, sociologice care vor susține demersul acțional al consilierii.

Arta reprezintă domeniul de reflectare și transformare a realității prin intermediul **mesajului** artistic.

CONSILIEREA

Tehnologia pune la dispoziția consilierii regulile de acțiune, de transformare a unei anumite realități. În procesul **consilierii** este esențială nu atât problema cu determinarea ei, ci modalitatea cea mai eficientă de rezolvare a ei.

Religia intră în interacțiune cu consilierea la nivelul credinței. Credința religioasă sau psihologică are aceeași structură motivațională, mobilizând și orientând subiectul.

Deși de natură **tehnologică**, consilierea ca și celelalte intervenții psihologice este la intersecția dintre: știință, tehnologie, artă și religie.

II

CONSILIEREA este știință în măsura în care este fundamentată pe teorii, metode și legi științifice, verificate și confirmate. De exemplu teoriile psiho-pedagogice ale relației cibernetice personalitate-mediul, metodele psiho-educative ale conversației, legile psiho-pedagogice ale adaptării pot sta la baza unei explicații științifice în consiliere.

Consilierea este o tehnologie psiho-educativă dacă elaborează reguli de creare, transformare și control (M.Bunge, 1978) a unor procese specifice în scopuri pozitive și benefice (de exemplu regula orientării — învățării). Dar aceste reguli eficiente se aplică totdeauna la fel, indiferent de persoană, indiferent dacă se lucrează individual sau în grup, cu anumite metode sau cu altele?

Consilierea este artă deoarece acționează asupra unui domeniu sensibil (problematika educativă - în cazul consilierii educative) aplică metode, tehnici, și procedee de modelare a personalității subiectului în mod diferențiat și creativ, adaptează realitatea ideilor, trăirilor, voinței și comportamentului subiectului (educativ) la realitatea mediului (educativ).

Consilierea educativă intra în relație cu religia la nivelul credinței, credința religioasă și cea psihologică având o structură similară cognitivă, afectivă, volitivă cu rol în mobilizarea și orientarea subiectului.

Dar dacă în credința religioasă mecanismele de transformare sunt *exterioare persoanei sau grupului fiind de natură divină* – în credința psihologică mecanismele de modelare și transformare a personalității *sunt interne*, ele fiind descoperite și orientate spre adaptare și eficiență de către consilier în relație cu subiectul consilierii.

În consiliere (educațională) teoriile pot fi adevărate, legile pot fi semnificative, metodele și tehnicile pot fi adecvate iar rezultatele consilierii **Nule**.

Cu alte cuvinte „operația a reușit dar pacientul este mort”.

Rezultatele consilierii (educaționale) nu se măsoară în adevărurile științifice confirmate ci în eficiența acțiunii de adaptare a acestor adevăruri la problemă, situație, client.

Aspectele definitorii ale consilierii

Ce este consilierea

- Relație interumană de comunicare și ajutor
- Tehnică de informare și evaluare
- Mijloc de a modifica comportamentul
- Relație de colaborare
- Activitate de sprijin

Activitatea dominantă a consilierului

- Asistă consiliatul, oferindu-i timp, atenție și respect
- Stabilește relații interpersonale
- Colaborează
- Informează
- Evaluează
- Sugerează modul de a proceda sau modul de comportare
- Abordează emoțiile, cognițiile și comportamentele consiliatului

Consilierea (educațională) nu acționează asupra realității obiective ca atare ci asupra *imaginii psihologice* a acestei realități reflectată în mintea, personalitatea și în comportamentul subiectului (educațional), iar **scopul** consilierii este transformarea benefică creativă a persoanei consiliate.

Scopul consilierii

- Facilitarea autocunoașterii
- Acceptarea emoțională, maturizarea
- Dezvoltarea optimă a resurselor personale și consolidarea aspectelor dezvoltării
- Formularea și rezolvarea problemelor specifice
- Luarea deciziilor, explorarea, descoperirea și clarificarea modalităților optime de soluționare a problemelor
- Controlul stărilor de criză
- Dezvoltarea unui insight personal
- Lucrul asupra trăirilor afective sau a conflictelor interne
- Îmbunătățirea relațiilor cu ceilalți

Reflecțați la întrebările de mai jos:

- Care sunt motivele profesorului (lectorului) pentru a ajuta studentul?
- Ce fel de ajutor/intervenție poate oferi profesorul (lectorul)?
- Cum ne putem da seama că ajutorul/intervenția este eficace?

W.Huber ordonează metodele de intervenție psihologică deosebind
trei grupe:

- a. *prevenția, reabilitarea, consilierea,*
- b. *intervenția de criză* și acompanierea;
- c. *psihoterapia* în sens restrâns

Consilierea (educațională) are ca domeniu de acțiune problematica educațională; se adresează subiecților educaționali, cu metode specifice obținute prin interacțiunea tehnologiei psihologice cu cea pedagogică.

Intervenția de criză leagă mai profund personalitatea cu relațiile de **context**. Ea vizează pe de o parte rezolvarea **problemelor interne și urgente** care depășesc capacitățile de adaptare ale unei personalități (*de exemplu momentele critice ale unei boli sau evenimente grave ca accidente, deces, divorț*) și pe de altă parte au drept scop **alinarea suferințelor și prevenirea** consecințelor negative psihologice, medicale și sociale.

“**Psihoterapia** este un proces **interacțional conștient și planificat** ce-
și propune să **influențeze** tulburările de comportament și stările de
suferință care printr-un **consens** (între pacient, terapeut și grupul de
referință) sunt considerate ca necesitând un **tratament** prin metode
psihologice (comunicare) cel mai adesea verbale dar și non-verbale în
sensul unui **scop definit**, pe cât posibil elaborat în comun (minimizarea
simptomelor și/sau **schimbarea structurală** a personalității cu ajutorul
unor tehnici ce pot fi învățate pe baza unor teorii ale comportamentului
normal și patologic” (Strotzka, 1978).

Caracteristicile celor 3 tipuri de intervenții psihologice:

Tipul de intervenție	CONSILIERE	INTERVENȚIE DE CRIZĂ	PSIHOTERAPIE
Problematica abordată	Normalitate Dificultăți existențiale Probleme curente	Normalitate Boală fizică, psihică Situații limită	Patologie în sens larg Tulburări de personalitate
Nivelul psihic activat	Eul conștient	Eul conștient în mod predominant	Eul inconștient în relație cu eul conștient
Scop	Echilibrul extern cu mediu	Echilibrul extern	Echilibrul intern în mod predominant
Durată 	Durată medie (1-14 ședințe)	Durată scurtă (1-3 ședințe)	Durată: - scurtă - medie - lungă (luni, ani)

Principalele deosebiri dintre consilierea educațională și cea psihologică:

Nr.	Consilierea psihologică	Consilierea educațională
	Se adresează tuturor persoanelor normale dar cu dificultăți existențiale cu scopul refacerii echilibrului acestora cu mediul.	Se adresează subiecților educaționali (elevi, studenți, adulți care studiază) cu dificultăți specifice procesului educațional (învățare, adaptare integrare, performanță, relaționare)
2	Obiectul consilierii psihologice este reprezentat de fenomenele psihologice: anxietate, fobii, obsesie, tentative de suicid etc.	Obiectul consilierii educaționale îl constituie fenomenele educaționale: absenteism, agresivitatea care implică grupul țință, relații deficitare între partenerii educaționali, orientarea școlară și profesională.
3	Metodologia aplicată este de natură psihologică specifică diferitelor curente și școli psihologice și psihoterapeutice (psihodinamice, comportamentale, etc.)	Metodologia aplicată este psihopedagogică de alianță între metodele predominant comportamentalistice și metodele pedagogice.
4	Oferă un model clinic și curativ	Oferă un model educațional având un caracter preventiv și de dezvoltare a potențialului individual sau de grup.

II. Tipuri și forme ale consilierii educaționale (I)

- **Consilierea școlară** – care se realizează pentru elevii cu probleme școlare ca de exemplu absenteism, eșec școlar, tulburări comportamentale și de conduită, și se desfășoară în școală prin colaborarea profesorului diriginte cu cadrele didactice și cu profesorul psihopedagog;
- **Consilierea vocațională** – care are în centrul atenției sale problemele educaționale legate de înclinații, interese, aspirații, pasiuni. Se desfășoară în gimnaziu, liceu, *facultate, locul de munca*.
- **Consilierea profesională** care se centrează pe alegerea optimă a profesiei, pe valorificarea maximală a capacității persoanei prin calificare și profesionalizare, se realizează în liceu, *facultate, locul de munca*.

II. Tipuri și forme ale consilierii educaționale (II)

- **Consilierea psihopedagogică** vizează problematica fenomenelor psihologice (anxietate, fobie, obsesie legată de situațiile educaționale) – se realizează în școală, în familie, în cabinetul psihologic, în centre medicale.
- **Consilierea de carieră** este centrată pe alegerea și realizarea traseului optim de cariera al subiectului educațional. Aceasta se desfășoară în liceu, *facultate, loc de muncă*, cabinete specializate, cu ajutorul consilierilor de cariera.

III. Principiile consilierii (pag.49)

1. Sustinerea afectivă
2. Sustinerea cognitivă
3. Sustinerea volitiv – decizionala
4. Descărcarea emoțională sau catharsis-ul
5. Principiul orientare – dirijare – învățare

Toate aceste nivele ale intervenției de consiliere sunt posibile numai dacă s-a realizat climatul de susținere afectivă, de comunicare biunivocă între cei doi parteneri: consilierul și consiliatul.

Principiile etice:

RESPECT

Consilierul va manifesta respect față de trăirile, cunoștințele și ideile celorlalți, și va respecta drepturile și demnitatea oricărei persoane.

CONFIDENȚIALITATE

Consilierul nu va divulga informațiile furnizate de beneficiar altor persoane, va păstra secretul profesional.

COLABORARE

Consilierul va informa beneficiarul despre posibilitățile reale ale psihologiei și hotarele competenței și posibilităților sale.

ACCEPTARE

Principiul acceptării necondiționate a persoanei se referă la emoțiile beneficiarului, nu la acceptarea oricărui comportament. Consilierul nu face judecăți de valoare sau judecăți morale referitoare la viața beneficiarului.

NONDIRECTIVITATE

Consilierul nu decide în locul beneficiarului.

VI. Procesul consilierii

Niciuna din orientările teoretice nu poate să reflecte toate situațiile posibile în relaționarea dintre client și consilier. De aceea există mai multe modele de structură a procesului de consiliere.

Structura procesului de consiliere (după Gilland)

Cercetarea problemei

Aprecierea bidimensională a problemei

Identificarea alternativelor

Planificarea

Aplicarea

Evaluare și feedback

V. Metode și tehnici de consiliere

(pag. 85 -105 „1_Consiliere_educatională

- identificați 3,4 situații de consiliere în activitatea dvs.;
- vorbiți despre metodele folosite (numiți, argumentați, evaluați eficacitatea utilizării);
- selectați o altă metodă, tehnică, procedeu din cele propuse și evaluați posibilitatea de aplicare în situații similare.

VI. Personalitatea consilierului (pag. 188)

!!! Elaborați un portret

- ...
- ...
- ...
- ...
- ..
- ..
- ..
- ..
- ..
- ..

Din descrierea autobiografică a profesioniștilor din acest domeniu rezultă următoarele particularități:

- curiozitate orientată către problemele vieții sufletești, fenomenele psihologice, problemele educaționale;
- dorința de a înțelege, explica și manipula procesele psihice sau de a rezolva problemele educaționale;
- pasiunea pentru investigarea acestui domeniu căruia îi consacră energia și timpul său;
- neglijarea propriilor interese, printre care se notează și căsătoria la o vârstă mai înaintată în raport cu cea obișnuită;
- tendința de consacrare profesională, dedicarea problemelor de studiu științific;
- identificarea cu profesiunea aleasă.

Atitudini favorizante pentru activitatea de consiliere sunt:

- receptivitatea;
- comprehensiunea;
- iubirea necondiționată;
 - empatia;
 - autenticitatea;
 - permisivitatea;
- maturitatea atitudinală;
 - stima;
 - acordul, etc.

Studiu de caz

**PROIECTAREA ACTIVITĂȚII DE
CONSILIERE**

Instrumente în activitatea de consiliere (Anexe)

Cum are loc consilierea psihologică la

IP UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
"NICOLAE TESTEMIȚANU"

CENTRUL DE CONSILIERE PSIHOLICĂ ȘI GHIDARE ÎN CARIERĂ

ACORD INFORMAT asupra intervențiilor psihologice

Subsemnatul(a) _____

m-am prezentat din proprie voință, liber de orice constrângere și am solicitat evaluarea stării mele psihologice și formularea unui program de consiliere psihologică individuală la necesitate.

Am cunoștință despre dreptul și libertatea pe care le am de a cere prezența unei alte persoane (reprezentant personal), pentru a fi asistat în acordarea consimțământului, în vederea efectuării intervențiilor psihologice necesare recăpătării autonomiei personale. Cunosc de asemenea, că am dreptul să refuz intervenția psihologică în caz că nu sunt de acord.

Mi s-a adus la cunoștință, prin explicații suficiente, într-un limbaj clar, respectuos și pe înțelesul meu despre scopul, metodele și durata intervențiilor psihologice propuse, precum și beneficiile aduse.

Autorizez psihologul să efectueze toate intervențiile psihologice necesare în contextul legal al unei practici psihosociale corecte.

Am citit (mi s-a citit), am înțeles și sunt de acord cu cele scrise mai sus, pentru ce semnez.

Data _____ (Semnătura studentului)

Reprezentant personal (la necesitate)

(Numele, prenumele și semnătura) _____

DECLARAȚIE DE CONFIDENȚIALITATE

Subsemnatul _____ mă angajez să păstrez confidențialitatea asupra tuturor datelor și informațiilor care au fost încredințate, să respect întocmai normele legale cu privire la datele personale ale beneficiarului și intervențiile psihologice.

În cazul apariției unor situații de urgență majoră în timpul consilierii psihologice, echipa psihologilor este autorizată să apeleze la organele de resort, justificate în condițiile unei practici psihosociale corecte.

Data _____ (Semnătura psihologului)

Oferta CCPGC

Work-shopuri lunare

„Arta încrederii în sine în condițiile schimbărilor în viață”	octombrie 2019
„Managementul timpului personal pentru o reușită academică mai bună”	noiembrie 2019
„Planificarea și stabilirea obiectivelor într-o realizare a scopurilor” „Descoperă-ți punctele tari și folosește-le în carieră!”	decembrie 2019
„Managementul Conflictelor. Comunicarea eficientă – un must-have pentru reușita profesională și personală”	februarie 2020
„Cum să faci față stresului. Tehnici de relaxare și redobândire a controlului asupra corpului și minții”.	martie 2020
“Proiectarea carierei azi – rezultatul succesului de mâine”	aprilie 2020
Seminar instructiv „Tehnici de întocmire și redactare a unui CV, scrisoare de intenție. Dezvoltarea abilităților de prezentare în cadrul unui interviu de angajare”	aprilie 2020

Consultații individuale

ÎNTREBĂRI

